

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1975-1976

5 FEVRIER 1976

Proposition de loi modifiant les lois sur les mines, minières et carrières coordonnées par l'arrêté royal du 15 septembre 1919, modifiées par la loi du 12 mai 1955 et les lois relatives au Fonds national de garantie pour la réparation des dégâts houillers coordonnées par l'arrêté royal du 3 février 1961 et modifiées par la loi du 28 juillet 1966 et par l'arrêté royal n° 39 du 25 août 1967

(Déposée par M. Hoyaux et consorts)

DEVELOPPEMENTS

L'article 58 des lois sur les mines, minières et carrières, coordonnées par l'arrêté royal du 15 septembre 1919, modifié par la loi du 12 mai 1955, établit le principe de la responsabilité de plein droit du concessionnaire d'une mine pour les dommages causés par ses exploitations, sans qu'il faille établir qu'une faute, si petite soit-elle, ait été commise dans l'exécution des travaux souterrains.

Pour indemniser un propriétaire sinistré, l'agent d'un service de contentieux ou l'expert judiciaire relève les dégradations d'origine minière, calcule les indemnités qui doivent permettre au propriétaire de remettre en état son bien en se basant sur les listes de prix unitaires de réparation et, lorsque le travail est spécial, sur le temps nécessaire pour l'effectuer.

La constante dégradation de la valeur de l'argent devrait faire adapter continuellement les prix unitaires de réparation et le montant des indemnités allouées lorsqu'un temps trop long sépare la signature de la convention du paiement des indemnités. En affaire judiciaire, un taux d'intérêt de 8 % est accordé, mais il ne couvre pas la réelle dégradation de la valeur de la monnaie.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1975-1976

5 FEBRUARI 1976

Voorstel van wet tot wijziging van de wetten op de mijnen, groeven en graverijen, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 15 september 1919 en gewijzigd bij de wet van 12 mei 1955, en van de wetten betreffende het Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 3 februari 1961 en gewijzigd bij de wet van 28 juli 1966 en het koninklijk besluit nr. 39 van 25 augustus 1967

(Ingediend door de heer Hoyaux c.s.)

TOELICHTING

Artikel 58 van de bij het koninklijk besluit van 15 september 1919 gecoördineerde wetten op de mijnen, groeven en graverijen, gewijzigd bij de wet van 12 mei 1955, voert het beginsel in van de aansprakelijkheid van rechtswege van de concessiehouder van een mijn voor de door zijn ontginning veroorzaakte schade zonder dat moet worden bewezen dat een fout, hoe klein ook, bij de uitvoering van de onderaardse werken werd begaan.

Met het oog op de vergoeding van de eigenaar die schade heeft geleden, maakt de ambtenaar van een dienst betwiste zaken of de gerechtelijke deskundige een staat op van de door de mijn veroorzaakte schade en berekent hij de vergoeding die de eigenaar in staat moet stellen zijn bezit in de oorspronkelijke staat te herstellen; daarbij gaat hij uit van de prijzen voor de herstelling per eenheid en, wanneer het een speciaal werk betreft, van de tijd die nodig is om ze te verrichten.

Ingevolge de voortdurende waardevermindering van het geld zouden de prijzen voor de herstelling per eenheid en het bedrag van de toegekende vergoeding voortdurend moeten aangepast worden wanneer al te veel tijd verlopen is tussen de ondertekening van de overeenkomst en de betaling van de vergoeding. Wordt de zaak door de rechtbank behandeld, dan wordt een interest van 8 % toegekend, doch deze compenseert niet de werkelijke ontwaarding van de munt.

Actuellement, s'il existe des règles établies pour calculer les indemnités qui reviennent aux propriétaires et locataires victimes de dégâts miniers, elles restent confidentielles, sans doute parce que l'on ne veut pas que l'on voie la façon dont elles sont appliquées.

De façon générale, on peut constater que l'arrêt de l'octroi de subsides à un charbonnage diminue son intervention vis-à-vis du sinistré. La différence est parfois très sensible et les indemnités proposées pour un même dommage varient constamment de 1 à 3 pour les charbonnages solvables en liquidation.

Il est donc indispensable que tout propriétaire sache sur quelle base les dégradations d'origine minière qu'il constate à son immeuble seront indemnisées.

Il faut par conséquent que les prix de base des réparations soient d'une part connus de tous, et d'autre part, appliqués par tous, à savoir les contentieux des services de dégâts miniers, le Fonds national de garantie pour la réparation des dégâts houillers ou les concessionnaires de mine en activité ou en liquidation solvable.

Fixer par voie d'autorité les prix et règles d'indemnisation n'aplanit pas toutes les difficultés. Il faut surtout que le propriétaire qui le souhaite puisse trouver le ou les entrepreneurs auxquels il pourra s'adresser dans sa région pour effectuer les travaux aux prix établis.

Chacun sait en effet que, lors d'une adjudication, pour effectuer des travaux de faible ou moyenne importance, les remises de prix varient facilement du simple au double.

Le petit propriétaire ne va pas recourir à la procédure de l'adjudication et il se trouve alors à la merci d'un entrepreneur qui, en fonction d'un carnet de commandes assez fourni, réclamera pour effectuer les travaux des prix surfaits.

Pour remédier à cette situation, il faut prévoir l'agrégation des entrepreneurs qui s'engageraient à respecter les prix des réparations fixés par arrêté ministériel.

Ainsi, chaque propriétaire connaîtrait non seulement les prix des réparations, mais aussi les personnes auxquelles il peut s'adresser dans sa région pour pouvoir effectuer les travaux avec les indemnités allouées.

Il doit cependant rester libre de s'adresser à toute autre personne qui aurait sa préférence pour des raisons personnelles.

Lorsqu'un charbonnage est insolvable après l'arrêt de ses exploitations et qu'il est incapable de payer ses dégâts miniers, le Fonds national de garantie pour la réparation des dégâts houillers intervient en son lieu et place pour indemniser les sinistrés en dégâts miniers.

Cependant la procédure mise au point par le législateur en 1939 est extrêmement lourde et longue.

Dans le souci tant d'économie des finances publiques que de sauvegarde des intérêts des propriétaires sinistrés, il faut raccourcir la procédure d'approbation des conventions indemnisées par le Fonds national de garantie en application de la loi du 12 juillet 1939 et supprimer l'intervention obligatoire du Conseil d'Etat. De plus, en faisant examiner par le Comité permanent des dommages miniers et approuver par le Conseil d'administration du Fonds national de garantie pour la réparation des dégâts houillers, non plus les conventions signées, mais les propositions de convention à présenter au propriétaire, la procédure serait plus expéditive.

Une convention signée par le propriétaire et renvoyée au Fonds national de garantie pourrait être mise au paiement immédiatement et les indemnités seraient liquidées dans le courant du mois qui suivrait la réception de la convention.

Er bestaan thans weliswaar vaste regels voor de berekening van de vergoeding waarop de eigenaars en de huurders die door de ontginning van de mijn schade hebben geleden, aanspraak kunnen maken, maar zij blijven vertrouwelijk, waarschijnlijk omdat men niet wenst dat zou kunnen worden nagegaan hoe zij worden toegepast.

In het algemeen kan worden geconstateerd dat wanneer een kolenmijn geen subsidie meer krijgt, zij ook minder betaalt aan degene die mijnschade heeft geleden. Het verschil is soms zeer groot en voor een zelfde schade varieert de voorgestelde voergoeding vaak in de verhouding van 1 tot 3 voor de solvabele mijnen in vereffening.

Iedere eigenaar moet dus weten op welke grondslag de door de mijn veroorzaakte schade, die hij aan zijn goed constateert, zal worden vergoed.

Bijgevolg moeten de basisprijzen voor de herstelling door iedereen gekend zijn en door iedereen worden toegepast, dat wil zeggen door de diensten betwiste zaken inzake mijnschade, het Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade en de concessiehouders van de mijnen die nog worden ontgonnen of die in vereffening maar nog steeds solvabel zijn.

Men ruimt echter niet alle moeilijkheden uit de weg door van overheidswege de bedragen en de regels inzake vergoeding vast te stellen. Het is vooral nodig dat de eigenaar die zulks wenst in zijn streek de aannemer(s) kan vinden om de werken tegen de vastgestelde prijzen uit te voeren.

Het is immers bekend dat bij een aanbesteding voor kleine of minder belangrijke werken, de kortingen bij de ene vaak dubbel zo groot zijn als bij de andere.

De kleine eigenaar zal natuurlijk geen aanbesteding uitschrijven en dan ook afhangen van de willekeur van een aannemer die, doordat hij geen tekort heeft aan bestellingen, een overdreven prijs zal vragen om de werken uit te voeren.

Om zulks te verhelpen, moet worden bepaald dat de aannemers die er zich toe verbinden zich aan de bij ministerieel besluit vast te stellen prijzen van de herstellingen te houden, zullen worden erkend.

Aldus zou iedere eigenaar niet alleen de prijzen kennen van de herstellingen, maar ook degenen tot wie hij zich in zijn streek kan wenden om, met de toegekende vergoeding, de werken te laten uitvoeren.

Hij moet nochtans vrij blijven zich te wenden tot andere gegadigden die, om persoonlijke redenen, zijn voorkeur verdienen.

Wanneer een kolenmijn na de stopzetting van de ontginning insolvabel blijkt te zijn en niet in staat is de door haar veroorzaakte schade te betalen, treedt het Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade in haar plaats met het oog op de vergoeding van degenen die door mijnschade zijn getroffen.

De door de wetgever van 1939 vastgestelde procedure is evenwel uiterst zwaar en omslachtig.

Zowel met het oog op de besparingen op de overheidsuitgaven als ter vrijwaring van de belangen van de getroffen eigenaars, dient de procedure tot goedkeuring van de overeenkomsten met betrekking tot welke het Nationaal Waarborgfonds, met toepassing van de wet van 12 juli 1939, de vergoeding betaalt, te worden verkort en de verplichte bemoeiing van de Raad van State te worden afgeschaft. Bovendien zou de procedure sneller kunnen verlopen indien niet de ondertekende overeenkomst, maar het aan de eigenaar voor te leggen voorstel van overeenkomst werd onderzocht door het vast mijnschadecomité en goedgekeurd door de raad van beheer van het Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade.

Het bedrag van de door de eigenaar ondertekende en aan het Nationaal Waarborgfonds overgezonden overeenkomst zou onmiddellijk kunnen worden uitbetaald; de vergoeding zou worden uitgekeerd in de loop van de maand na de ontvanging van de overeenkomst.

Examen des articles.**Article 1.**

Cet article complète l'article 58 des lois minières par un alinéa qui donne au Roi le pouvoir de fixer, sur proposition du Ministre ayant les mines dans ses attributions, les prix unitaires des réparations, l'indexation de ces prix et toute règle susceptible de déterminer le montant de la réparation.

Afin d'ôter tout aspect arbitraire à ce pouvoir, l'avis conforme du Conseil d'Etat et du Comité permanent des dommages miniers doit être préalable à toute décision.

De plus, il est permis au Ministre d'agréer les entrepreneur de réparation qui s'engageraient à respecter les prix fixés.

Ainsi les propriétaires auront l'assurance que les dégradations minières dont ils sont victimes pourront être réparées avec les indemnités qui leur sont proposées.

Art. 2.

L'article 8 des lois relatives au Fonds national de garantie pour la réparation des dégâts houillers coordonnées par l'arrêté royal du 3 février 1961 et modifiées par la loi du 28 juillet 1966 et par l'arrêté royal n° 39 du 25 août 1967, prévoyait que le Fonds national de garantie pouvait payer les indemnités au propriétaire à condition que :

1° la convention entre propriétaire et concessionnaire soit conclue;

2° la convention signée soit examinée pour avis par le Comité permanent des dommages miniers;

3° la convention signée soit examinée pour avis par le Conseil d'Etat;

4° en possession de cet avis, sans être obligé de s'y plier, le Conseil d'administration du Fonds national de garantie approuve la convention ou la fasse rectifier.

Cette longue procédure postposait le paiement des indemnités de 6 mois à un an.

La méthode préconisée raccourcit la procédure de telle sorte que ce ne sont plus les conventions signées qui sont approuvées, mais les propositions. Si un doute existe, le Conseil d'Etat peut être questionné au préalable et le Conseil d'administration du Fonds national de garantie est obligé de suivre son avis, ce qui n'était pas le cas auparavant.

J. HOYAUX

PROPOSITION DE LOI**Article 1.**

L'article 58 des lois sur les mines, minières et carrières coordonnées par l'arrêté royal du 15 septembre 1919 modifiées par les lois du 12 mai 1955 est complété par l'alinéa suivant :

Onderzoek van de artikelen.**Artikel 1.**

Dit artikel vult artikel 58 van de mijnwetten aan met een lid waarbij aan de Koning de bevoegdheid wordt verleend om, op voorstel van de Minister tot wiens bevoegdheid de mijnen behoren, de prijzen voor de herstelling per eenheid, de koppeling van die prijzen aan het indexcijfer, alsmede alle voorschriften ter bepaling van het bedrag van de herstelling vast te stellen.

Ten einde een willekeurige uitoefening van die bevoegdheid te voorkomen, dienen vóór iedere beslissing de Raad van State en het vast mijnschadecomité een eensluidend advies uit te brengen.

Bovendien kan de Minister de aannemers van herstellingswerken erkennen die er zich toe verbinden zich aan de vastgestelde prijzen te houden.

Aldus zullen de eigenaars de zekerheid hebben dat de mijnschade die zij hebben opgelopen, kan worden hersteld met de hun voorgestelde vergoeding.

Art. 2.

Artikel 8 van de wetten betreffende het Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 3 februari 1961 en gewijzigd bij de wet van 28 juli 1966 en het koninklijk besluit n° 39 van 25 augustus 1967, bepaalt dat het Nationaal Waarborgfonds aan de eigenaar de vergoeding mag uitbetalen op voorwaarde dat :

1° een overeenkomst tussen de eigenaar en de concessiehouder werd gesloten;

2° de ondertekende overeenkomst met het oog op het uitbrengen van een advies werd onderzocht door het vast mijnschadecomité;

3° de ondertekende overeenkomst met het oog op het uitbrengen van een advies werd onderzocht door de Raad van State;

4° de raad van beheer van het Nationaal Waarborgfonds na ontvangst van dit niet bindend advies de overeenkomst heeft goedgekeurd of laten verbeteren.

Die lange procedure brengt mee dat de betaling van de vergoeding zes maanden tot één jaar op zich laat wachten.

De voorgestelde methode verkort de procedure zodat voortaan niet meer de ondertekende overeenkomst, maar het voorstel wordt goedgekeurd. Indien er nog twijfel bestaat, kan de Raad van State vooraf om advies worden gevraagd en de raad van beheer van het Nationaal Waarborgfonds is voortaan verplicht dat advies te volgen, wat vroeger niet het geval was.

VOORSTEL VAN WET**Artikel 1.**

Artikel 58 van de wetten op de mijnen, groeven en graverijen, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 15 september 1919 en gewijzigd bij de wetten van 12 mei 1955, wordt aangevuld met het volgende lid :

« De l'avis conforme du Conseil d'Etat et du Comité permanent des dommages miniers institué par la loi du 12 juillet 1939 créant le Fonds national de garantie pour la réparation des dégâts houillers, le Roi, sur proposition du Ministre ayant les mines dans ses attributions, fixe les prix unitaires des travaux de réparation, le mode d'indexation, les intérêts de retard à allouer et toute règle permettant de déterminer la nature et les modalités juridiques de la réparation. Le Ministre agréé les personnes qui s'engagent à effectuer les réparations aux prix ainsi établis. »

Art. 2.

L'article 8 des lois relatives au Fonds national de Garantie pour la réparation des dégâts houillers coordonnées par l'arrêté royal du 3 février 1961 et modifiées par la loi du 28 juillet 1966 et par l'arrêté royal n° 39 du 25 août 1967 est remplacé par le texte suivant :

« Le Fonds national de garantie ne peut intervenir que pour cause d'insolvabilité du concessionnaire de mine de houille. L'intervention du Fonds national de garantie est subordonnée aux conditions suivantes :

1° Toute exploitation doit avoir cessé dans la concession à l'exception de celle effectuée par un concessionnaire voisin amodiatiaire;

2° Le concessionnaire doit avoir participé à l'alimentation du Fonds national de garantie. Toutefois, le Fonds peut intervenir, sans tenir compte de cette dernière condition, dans le cas d'une exploitation arrêtée entre le 12 juillet 1939 et le 1er janvier 1953.

Cette intervention est liée à l'existence d'une obligation imposée au concessionnaire par l'article 58 des lois coordonnées sur les mines, minières et carrières au travers d'une décision judiciaire coulée en force de chose jugée ou d'une convention établie entre le concessionnaire et le propriétaire de la surface.

Avant d'être conclue, toute proposition de convention, faite soit directement, soit en conciliation judiciaire, doit avoir reçu préalablement l'avis conforme du Comité permanent des dommages miniers et avoir été approuvée par le Conseil d'administration du Fonds national de garantie.

Sans préjudice des recours devant les cours et tribunaux, en cas de désaccord entre le propriétaire sinistré, le Comité permanent des dommages miniers ou le Conseil d'administration du Fonds national de garantie, il est statué sur le différend par le Conseil d'Etat, auquel le concessionnaire, le Fonds national de garantie et le propriétaire sont tenus de produire toutes pièces de justification nécessaires. »

J. HOYAUX
E. LACROIX
F. DELMOTTE
M. BURY
W. SCHUGENS

« Op gelijkluidend advies van de Raad van State en van het vast mijnschadecomité, ingesteld bij de wet van 12 juli 1939 tot oprichting van een Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade, stelt de Koning, op voorstel van de Minister tot wiens bevoegdheid de mijnen behoren, de prijzen vast van de herstellingswerken per eenheid, de wijze waarop die prijzen aan het indexcijfer worden gekoppeld, de toe te kennen verwijlinteressen, evenals alle voorschriften ter bepaling van de aard van de herstelling en van de wijze waarop zij in rechte wordt toegekend. De Minister erkent de personen die er zich toe verbinden de herstellingen tegen de aldus vastgestelde prijzen uit te voeren. »

Art. 2.

Artikel 8 van de wetten betreffende het Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 3 februari 1961 en gewijzigd bij de wet van 28 juli 1966 en het koninklijk besluit n° 39 van 25 augustus 1967, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Het Nationaal Waarborgfonds kan alleen dan een tegemoetkoming verlenen indien de concessiehouder van de steenkolenmijn insolvabel is.

Voor een tegemoetkoming van het Nationaal Waarborgfonds moeten de hiernavolgende voorwaarden vervuld zijn :

1° Alle ontginning moet in de concessie stopgezet zijn met uitzondering van die welke door een naburige concessiehouder als mijnpachter wordt verricht;

2° De concessiehouder moet bijdragen hebben gestort aan het Nationaal Waarborgfonds. Het Fonds kan evenwel, zonder dat met deze laatste vereiste rekening gehouden wordt, een tegemoetkoming verlenen voor een ontginning die tussen 12 juli 1939 en 1 januari 1953 stopgezet is.

Deze tegemoetkoming is afhankelijk van de verplichting, krachtens artikel 58 van de gecoördineerde wetten op de mijnen, groeven en graverijen aan de concessiehouder opgelegd bij een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing of bij een tussen de concessiehouder en de eigenaar van de bovengrond gesloten overeenkomst.

Voordat de overeenkomst wordt gesloten, moet het vast mijnschadecomité een gelijkluidend advies hebben uitgebracht over het voorstel dat daartoe hetzij rechtstreeks hetzij bij wijze van verzoening voor het gerecht wordt gedaan, en moet dit voorstel goedgekeurd zijn door de raad van beheer van het Nationaal Waarborgfonds.

Onverminderd het bij de hoven en rechtbanken in te stellen beroep wordt het geschil, in geval van onenigheid tussen de getroffen eigenaar en het vast mijnschadecomité of de raad van beheer van het Nationaal Waarborgfonds, beslecht door de Raad van State; de concessiehouder, het Nationaal Waarborgfonds en de eigenaar zijn ertoe gehouden aan de Raad van State alle nodige bewijsstukken over te leggen. »